

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023

Αθήνα, 04-10-2013
Αρ. Πρωτ.: 799

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:
1. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και
Προστασίας του Πολίτη
✓ 2. Βουλευτή: κ. Β. Καπερνάρο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση & Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων: 1233/174/02-09-2013

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 1233/174/02-09-2013 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Καπερνάρος, με θέμα: «Σχετικά με τα προβλήματα στο Γ.Κ.Κ. Δομοκού», η οποία μας διαβιβάστηκε με το υπ' αριθ. 7017/4/16884/05-09-2013 έγγραφο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες, παρά τις εξαιρετικά δύσκολες οικονομικά συνθήκες για την εξασφάλιση της ομαλούς και εύρυθμης λειτουργίας των καταστημάτων κράτησης της Χώρας, τη διασφάλιση ανθρωπίνων συνθηκών διαβίωσης με σεβασμό στα δικαιώματα των κρατουμένων διασφαλίζοντας ταυτόχρονα το αγαθό της δημόσιας ασφάλειας των πολιτών. Από την πρώτη στιγμή η νέα ηγεσία του υπουργείου δικαιοσύνης έδωσε προτεραιότητα στην προώθηση λύσεων για τις φυλακές μας καίτοι, όπως καλά γνωρίζετε, τα προβλήματα είναι υπαρκτά και οι οικονομικές δυνατότητες πολύ περιορισμένες.

Ειδικότερα, όσον αφορά:

α) Την αποσυμφόρηση των Καταστημάτων Κράτησης:

Ενισχύθηκε το δυναμικό των Σωφρονιστικών Καταστημάτων της Χώρας μας, με τη λειτουργία μιας επιπλέον πτέρυγας του Καταστήματος Κράτησης Κεντρικής Μακεδονίας III (στη Νιγρίτα Σερρών), όπου λειτουργούν πλήρως τρεις συνολικά πτέρυγες, οι οποίες φιλοξενούν περίπου 367 κρατουμένους, συνεισφέροντας σημαντικά στην αποσυμφόρηση των λοιπών Καταστημάτων. Ταυτόχρονα, παραδόθηκε το Νέο Κατάστημα Κράτησης Χανίων (600 θέσεων), ενώ με την παράδοση και λειτουργία του Καταστήματος Κράτησης Δράμας (600 θέσεων), το οποίο έχει ήδη ολοκληρωθεί και απομένει η κατασκευή βιολογικού καθαρισμού, θα περιοριστεί ακόμη περισσότερο το πρόβλημα του υπερπληθυσμού. Τα ανωτέρω Καταστήματα πρόκειται να λειτουργήσουν πλήρως όταν εξασφαλιστεί η απαιτούμενη στελέχωσή τους με προσωπικό φύλαξης.

Περαιτέρω, με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπ' αριθ. 63021/11.7.2012 (ΦΕΚ Β' 2124) επεκτάθηκαν οι προϋποθέσεις κράτησης στα αγροτικά καταστήματα κράτησης και την Κεντρική Αποθήκη Υλικού Φυλακών (Κ.Α.Υ.Φ.) προκειμένου να επωφελείται μεγαλύτερος αριθμός κρατούμενων. Ειδικότερα, άρθηκε η απαγόρευση μεταγωγής κρατούμενων σε αγροτικά καταστήματα που εξέτιαν ποινές για παράβαση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών. Ταυτόχρονα, μειώθηκε το τμήμα της ποινής που απαιτείται να έχει εκτίσει ο

κρατούμενος, ενώ καταργήθηκε η προηγούμενη χορήγηση άδειας και η τήρηση των όρων αυτής για τους κρατούμενους που εξέτιαν ποινές φυλάκισης έως 5 έτη. Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 11, άρθρο 40 του Ν. 4111/2013 (ΦΕΚ 18 Α' /2013) προβλέπεται κράτηση σε κλειστά τμήματα των Αγροτικών Καταστημάτων Κράτησης κρατουμένων που εκτίουν ποινή κάθειρξης έως 10 έτη, εφόσον υπάρχει επαρκής χώρος και υφίστανται συνθήκες υπερπλήρωσης των λοιπών Καταστημάτων. Προς τούτο λειτουργεί Κλειστό Τμήμα στο Α.Κ.Κ. Κασσαβέτειας και προγραμματίζεται η λειτουργία τέτοιων τμημάτων και στα υπόλοιπα Αγροτικά Καταστήματα Κράτησης (Κασσάνδρα, Αγιά και Τίρυνθα).

Επιπρόσθετα, με την υπ' αριθ. 64062/27.9.2012 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεστήθη ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή προκειμένου να εισηγηθεί τρόπους εφαρμογής της ηλεκτρονικής επιτήρησης στο πλαίσιο των μέτρων δικονομικού καταναγκασμού, της απόλυσης υπό όρο και των αδειών κρατουμένων με σκοπό την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης. Ο περιορισμός κατ' οίκον με ηλεκτρονική επιτήρηση υποδίκων και καταδίκων προτείνεται να εισαχθεί ως μια αξιόπιστη ενδιάμεση επιλογή στους ήδη υπάρχοντες θεσμούς της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων, της απόλυσης υπό όρο και της άδειας των κρατουμένων. Εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε περιορισμό του ποσοστού των υποδίκων και σε μείωση του πραγματικού χρόνου παραμονής των καταδίκων στα καταστήματα κράτησης, ίσως δε και σε αύξηση των αδειούχων και των υπό όρο απολυόμενων κρατουμένων. Η ανωτέρω Επιτροπή ολοκλήρωσε τις εργασίες υποβάλλοντας την πρόταση σχεδίου νόμου στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η ψήφιση του οποίου αναμένεται.

Επίσης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων λαμβάνει μέτρα για την ευρύτερη και πιο αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμού της κοινωφελούς εργασίας, ως εναλλακτικού τρόπου έκτισης της ποινής. Προς την κατεύθυνση αυτή, καταρτίζει τον πίνακα των φορέων, που συμμετέχουν στον θεσμό της παροχής κοινωφελούς εργασίας, μετά από σχετικό αίτημα των φορέων, που αποδέχονται την παροχή κοινωφελούς εργασίας.

Με το ν.3904/10 εκσυγχρονίστηκε ο θεσμός και ενισχύθηκε το νομοθετικό πλαίσιο της κοινωφελούς εργασίας. Ο προαναφερόμενος πίνακας, επικαιροποιήθηκε με την υπ' αριθ. 40830/12.11.2012 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 3009) και ήδη υπάρχει δυνατότητα παροχής κοινωφελούς εργασίας σε πολλούς φορείς, κυρίως οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου τομέα, μη κερδοσκοπικά κοινωφελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, κ.ά.

Ταυτόχρονα, με το ν.4139/2013 (ΦΕΚ Α' 74/2013) επεκτείνεται ο επωφελής θεσμός της παροχής κοινωφελούς εργασίας σε κρατούμενους που καταδικάστηκαν προ της έναρξης ισχύος του ανωτέρω σχετικού νόμου (ν.3904/2010), ενώ εισάγονται ευνοϊκές διατάξεις για την απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης κρατούμενων που έχουν καταδικαστεί σε ποινές πρόσκαιρης κάθειρξης για παραβίαση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών. Επίσης, με το ν.4043/2012 δόθηκε η δυνατότητα απόλυσης υπό τον όρο της ανάκλησης σε όλους τους καταδικασθέντες αν η ποινή τους είχε διάρκεια τρία έτη και είχαν εκτίσει το ένα δέκατο αυτής και αν η ποινή τους είχε διάρκεια τρία έως πέντε έτη και είχαν εκτίσει το ένα πέμπτο αυτής. Το μέτρο αυτό ίσχυσε και για τους ανήλικους κρατούμενους. Η ισχύς των ευνοϊκών αυτών διατάξεων για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης, επεκτάθηκε έως 30.6.2014 με σχετική νομοθετική ρύθμιση του Υπουργείου μας, που ψηφίστηκε 19.9.2013 στη Βουλή.

Οι εκσυγχρονιστικές παρεμβάσεις στο σωφρονιστικό σύστημα συνεχίζονται το 2013 με την πρόταση νομοθετικών ρυθμίσεων. Με τις προτεινόμενες παρεμβάσεις επιδιώκεται η αποτελεσματικότερη άσκηση της σύγχρονης σωφρονιστικής πολιτικής υπό το πρίσμα της ευρύτερης εξομοίωσης των συνθηκών ζωής στη φυλακή με τις εν γένει συνθήκες ζωής. Στο πλαίσιο αυτό τροποποιούνται και σε ειδικές περιπτώσεις προστίθενται νέες διατάξεις, που απηχούν ανάγκες και αιτήματα των κρατουμένων, αλλά και που απορρέουν από τις υποχρεώσεις της χώρας μας να συμμορφωθεί με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και συστάσεις άλλων Διεθνών Οργανισμών. Το Σχέδιο Νόμου για το Νέο Σωφρονιστικό Κώδικα, που βρίσκεται στη φάση ενσωμάτωσης των σχολίων που προέκυψαν από τη δημόσια διαβούλευση (εκτίμηση ολοκλήρωσης αναθεώρησης 15.10.2013), προσαρμόζει τη σχετική νομοθεσία στις σύγχρονες ανάγκες και εξελίξεις, προκειμένου να καταστεί αυτή πιο αποτελεσματική και εναρμονισμένη στο σύγχρονο κοινωνικό και σωφρονιστικό περιβάλλον.

Επιπλέον, όπου διαπιστώνεται πολύ μεγάλος αριθμός κρατουμένων, το Υπουργείο μας με τη συνεργασία των Διευθύνσεων και προτάσεις των αρμοδίων Συμβουλίων Καταστημάτων Κράτησης, προβαίνει σε μεταγωγές κρατούμενων ανάλογα με την υφιστάμενη κατάσταση από πλευράς πληθυσμού κρατουμένων, κατόπιν αποφάσεων της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών.

Σημειώνεται, ότι σε σχέδιο νόμου που είχε κατατεθεί στη Βουλή και ψηφίστηκε στις 19.9.2013 από τη Βουλή περιλαμβάνονται ευεργετικές διατάξεις με στόχο τη μερική αποσυμφόρηση των φυλακών.

Εκτιμούμε ότι οι ανωτέρω παρεμβάσεις θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην αποσυμφόρηση των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας και στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης.

Στα καταστήματα κράτησης της Χώρας κρατούνται συνολικά 13.132 άτομα, σύμφωνα με την καταμέτρηση της 16.9.2013.

β) την στελέχωση των Καταστημάτων Κράτησης:

Στα πλαίσια των δυνατοτήτων που παρείχε ο περιορισμός των προσλήψεων για τα έτη 2011-2013 και λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις υπάρχουσες δημοσιονομικές δυσκολίες όσο και τις απολύτως απαραίτητες ανάγκες των Καταστημάτων Κράτησης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης αιτήθηκε με τον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων έτους 2011 μεταξύ άλλων και την πλήρωση 906 θέσεων προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, εκ των οποίων οι 96 αφορούσαν θέσεις ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Σημειώνεται όμως ότι, με την υπ' αριθ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΠ.1/72/οικ. 5058/08.03.2011 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Φ.Ε.Κ. Β'-373/09.03.2011) περί κατανομής προσωπικού στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έτους 2011, εγκρίθηκαν μόνον (8) θέσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΦΕΚ 1185 Γ/14.12.2010) για το προσωπικό των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας δίχως να συμπεριλαμβάνονται σ' αυτές θέσεις, είτε ιατρικού είτε νοσηλευτικού προσωπικού.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όπως πάντα μεριμνά για την κατά το δυνατόν καλύτερη λειτουργία των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας και για το σκοπό αυτό παρεμβαίνει εξ ορθολογιστικά με τη λήψη των απαιτούμενων διοικητικών μέτρων(αποσπάσεις-μεταθέσεις) προς ενίσχυση των Καταστημάτων Κράτησης που εμφανίζουν σοβαρότερα λειτουργικά προβλήματα από έλλειψη προσωπικού.

Επιπροσθέτως, το Υπουργείο Δικαιοσύνης απέστειλε το υπ' αριθ.82433/20-09-2011 έγγραφο προς τους κ.κ. Υπουργούς Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ζητώντας εξαίρεση στο θέμα των προσλήψεων για υπαλλήλους των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας.

Ήδη βεβαίως, αποδείξαμε το απόλυτο ενδιαφέρον μας για την άμεση ενίσχυση των καταστημάτων κράτησης με προσωπικό, αφού με αίτημά μας τροποποιήθηκε η διάταξη που υπήρχε στο πρόσφατο νομοσχέδιο περί κατάργησης της Δημοτικής Αστυνομίας και προβλέφθηκε ρητά ότι τμήμα του προσωπικού του καταργούμενου σώματος θα μεταταχθεί σε θέσεις ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης και ήδη η διάταξη αυτή αποτελεί νόμο του κράτους. Στο πλαίσιο αυτής της κινητικότητας έχουμε ήδη αποστείλει στο Τριμελές Συμβούλιο του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 4024/11 σχετικό αίτημα για την ένταξη 850 υπαλλήλων που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα στους προαναφερόμενους κλάδους των Καταστημάτων Κράτησης.

Επίσης, στο άρθρο 81 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α'167), ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ρυθμίζεται το είδος, το αντικείμενο και η διάρκεια εκπαίδευσης που υφίστανται οι δημοτικοί αστυνομικοί, μετά την ένταξή τους στους κλάδους ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης και ΔΕ Φύλαξης των Καταστημάτων Κράτησης.

γ) Την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των κρατουμένων:

Σύμφωνα με την κείμενη σωφρονιστική νομοθεσία, κατά την εισαγωγή των κρατούμενων στο Κατάστημα Κράτησης γίνεται έλεγχος για τυχόν ύπαρξη ασθενειών. Τα κρούσματα μεταδοτικών ασθενειών που εντοπίζονται αντιμετωπίζονται με την παραπομπή τους για περαιτέρω εξέταση και

θεραπεία στο Νοσοκομείο Κρατουμένων ή στα δημόσια νοσοκομεία, ενώ με διαχωρισμό κρατουμένων μπορεί να συνεχισθεί η θεραπεία και εντός του Καταστήματος όπου κρατούνται εφόσον τούτο υπαγορεύει η σχετική ιατρική γνωμάτευση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 16418/19.9.2013 έγγραφο του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, τα περιστατικά φυματίωσης που παρατηρούνται το τελευταίο διάστημα στο εν λόγω Κατάστημα, ελέγχονται με εξέταση Mantoux και ακτινογραφίες θώρακος σε συνεργασία με το Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας και στη συνέχεια δίνεται η ανάλογη θεραπεία. Επίσης, κατά διαστήματα προσέρχονται στο Κατάστημα και Επισκέπτριες Υγείας του αντιφυματικού ιατρείου του Γ.Ν. Λαμίας. Τα κρούσματα με AIDS είναι ελάχιστα και ελέγχονται με εξετάσεις αίματος που γίνονται με την εισαγωγή των κρατουμένων στο Κατάστημα. Τα περιστατικά που θα προκύψουν μετάγονται στο Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού, όπου υπάρχει ειδική πτέρυγα κράτησης. Ομοίως και τα κρούσματα ηπατίτιδας ελέγχονται με εξετάσεις αίματος και σε συνεργασία με το Γ.Ν. Λαμίας ακολουθείται η ανάλογη θεραπεία κατά περίπτωση.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναγνωρίζοντας το οξύ πρόβλημα παροχής υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους φιλοξενούμενους των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας και προκειμένου να ανταποκριθεί, στο μέτρο του δυνατού, στις επιταγές του Σωφρονιστικού Κώδικα περί παροχής υπηρεσιών υγείας στους κρατούμενους όμοιες με αυτές του γενικού πληθυσμού, προχώρησε - σε συνεργασία με του Υπουργείο Υγείας - στην ψήφιση της παρ. 12 του άρθρου 16 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 4ης/12/2012 (Ν. 4111/2013, ΦΕΚ Α' 18/2013), διά της οποίας προστέθηκε στο άρθρο 13 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ Α' 2009) η παράγραφος «4», σύμφωνα με την οποία «μέχρι την ολοκλήρωση της ένταξης των θεραπευτικών Καταστημάτων Κράτησης στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, οι ανάγκες κάλυψης των ιατρικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών Καταστημάτων Κράτησης θα καλύπτονται από τα αντίστοιχα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ, με ευθύνη των αρμόδιων Υγειονομικών Περιφερειών και την υποχρεωτική παροχή τέτοιων υπηρεσιών από το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων».

Σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, ήδη έχουν διατεθεί ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων από το Ε.Σ.Υ «ΕΟΠΥΥ» σε πέντε Καταστήματα Κράτησης.

Τέλος, επισυνάπτουμε τρεις(3) πίνακες, από τους οποίους προκύπτουν τα ακόλουθα:

- α) ο αριθμός κρατουμένων ανά Κατάστημα Κράτησης
- β) ο αριθμός υπηρετούντος ιατρικού προσωπικού ανά Κατάστημα Κράτησης και
- γ) ο αριθμός υπηρετούντος προσωπικού του κλάδου ΤΕ Υγείας-Πρόνοιας, ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας ανά Κατάστημα Κράτησης.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

E. Παβάνα
E. Παβάνα